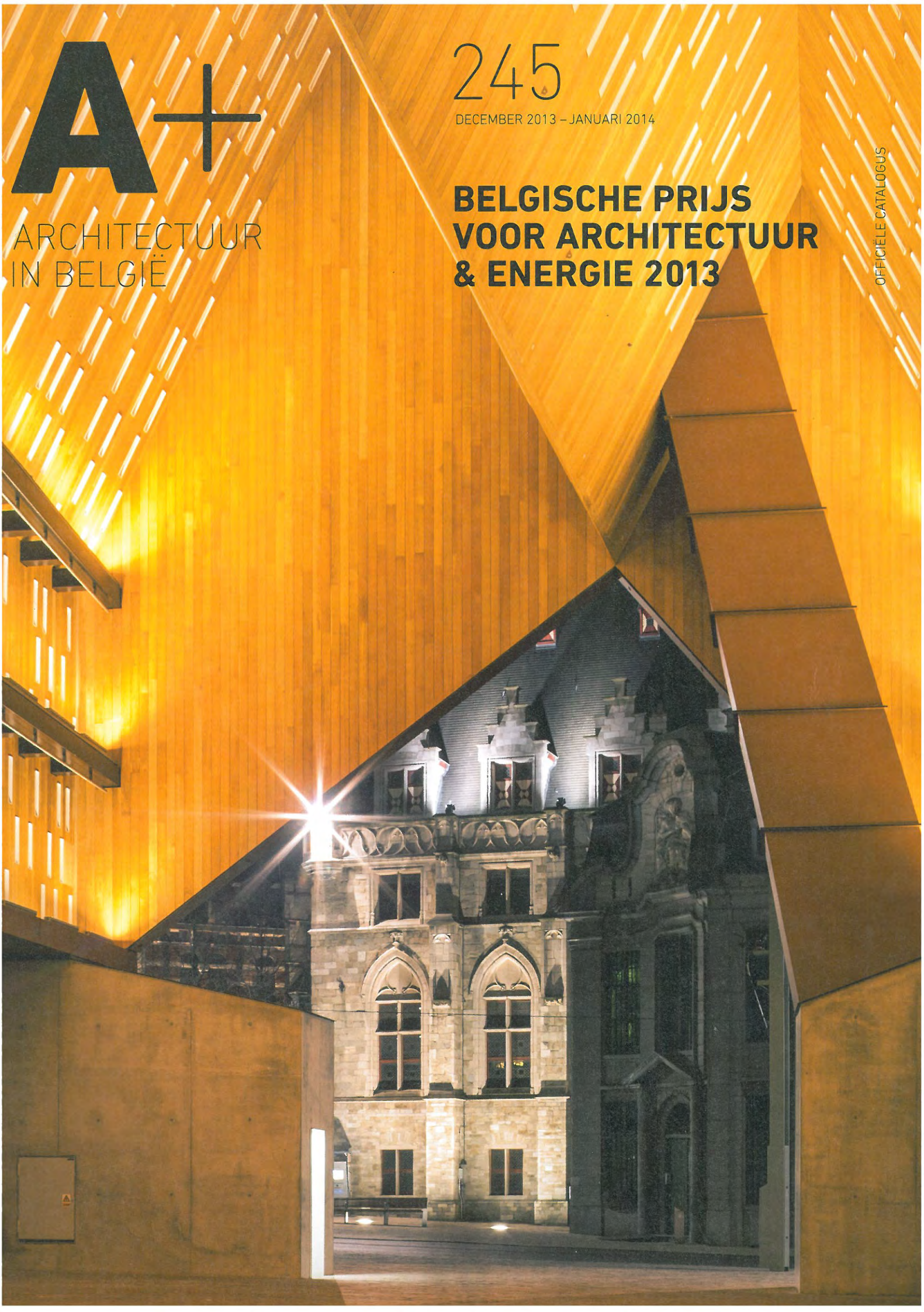
A+
ARCHITECTUUR
IN BELGIË

245
DECEMBER 2013 – JANUARI 2014

BELGISCHE PRIJS VOOR ARCHITECTUUR & ENERGIE 2013

OFFICIËLE CATALOGUS

A

TEKST Pieter T'Jonck
FOTOGRAFIE Filip Dujardin

EIGEN RUIMTE, SCHONE RUIMTE

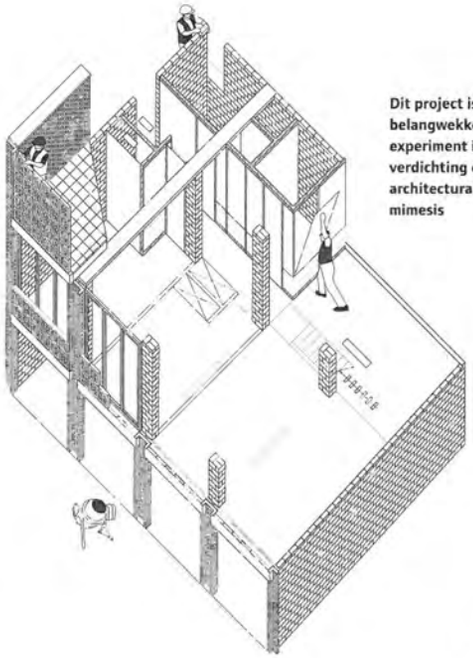

Drukkerij Collectief Noord

Stuivenberg is een van de drukst bewoonde wijken van Antwerpen. Ze ligt net buiten de boulevard, maar vlakbij het Centraal Station, en is sterk multicultureel. Als je ergens 'bruisend stadsleven' wil vinden, dan hier. In deze wijk zocht en vond Collectief Noord op het terrein van een voormalige drukkerij een plek om zijn kantoor en drie woningen te huisvesten.

Het gaat om een binnengebied met een erg onregelmatige omtrek. Zowel aan de noordzijde, aan de Lange Beeldekensstraat, als aan de zuidzijde, aan de Offerandestraat, heeft het terrein een uitweg. Enkel aan de Lange Beeldekensstraat is die echter breed genoeg, ca. 5,5 m, om auto's door te laten en op de etage een woning te voorzien.
Klein is het terrein in elk geval: 900 m² is weinig voor zo'n groot programma, vooral als je als ontwerper expliciet ten doel stelt om het binnenterrein te 'ontpitten'. Om open ruimte te creëren dus. Toch Is Collectief Noord (→ **A**+237) daar con brio in geslaagd. In het binnengebied plaatsten ze tegen de noordwand drie brede, relatief ondiepe volumes van twee etages, telkens

A

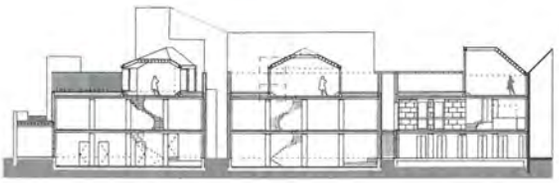

Dit project is een belangwekkend experiment in verdichting en architecturale mimesis

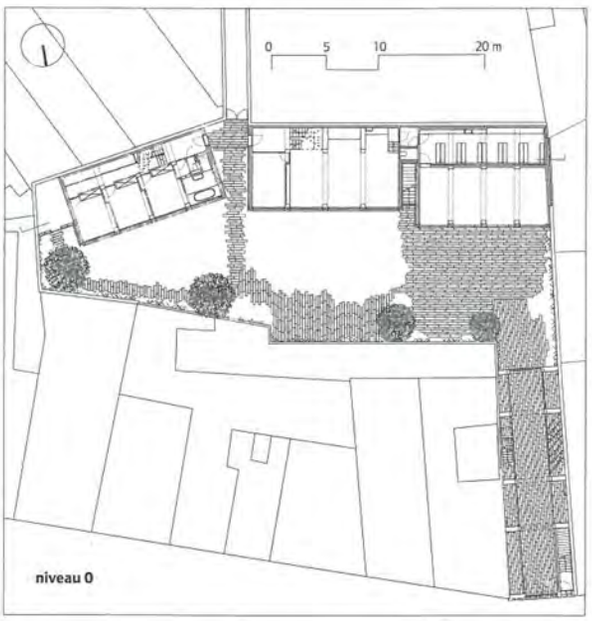
Collectief Noord

Antwerpen | augustus 2011

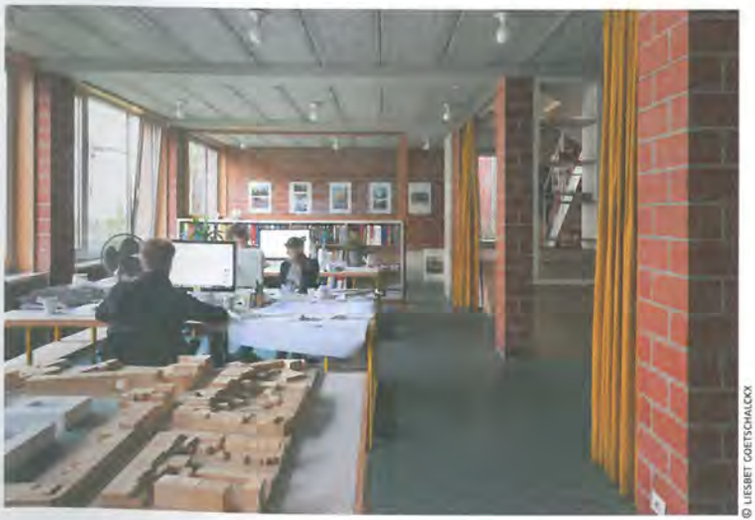
PROGRAMMA 3 woningen en kantoor
PROCEDURE besloten wedstrijd AG Vespa
LANDSCHAPSARCHITECT
LAND landschapsarchitecten
STABILITEIT Util EPB S-Safety
RUWBOUW | GEVEL Constructief
OPPERVLAKTE 891 m²
BUDGET 1 100 000 euro
(excl. btw en erelonen)
www.collectiefnoord.be

bekroond door een penthouse met een hellend dak en terras. Tuinpaviljoenen als het ware. Ze kijken allemaal in dezelfde richting, noordwaarts, uit op het binnengebied.
De linkse, minst diepe woning staat helemaal op zich, en dient ook enkel als woning. Hier liggen de slaapkamers op de begane grond. De leefruimte op de etage krijgt via het penthouse echter gul oost- en westlicht. De twee rechtse paviljoenen zijn gekoppeld: tussen beiden in voert een buitentrap naar de eerste etage waar je toegang krijgt tot de woning op de etage. Ook hier zorgen de penthouses voor veel licht op de woonverdieping. Op de begane grond bevindt zich hier links het architectenbureau en rechts een garage voor vier wagens, met daarachter ook een archief voor het architectenkantoor.
Aan de Lange Beeldekensstraat bevindt er zich in de nauwe verbindingspijp tussen terrein en straat nog een woning. Die bereik je via twee trappen: één direct achter een voordeur aan de straat, één verderop langs de doorrit naar het binnenterrein. Die voert je naar het zuidterras op de eerste etage van de woning. Op die manier zijn alle woningen sterk betrokken op het binnengebied, terwijl de bewoners zich tegelijk ook op hun eigen terrein – het dak – kunnen terugtrekken. Hier is werkelijk met ruimte gewoekerd.
De densiteit en programmamix kon de jury sterk waarderen. Maar er is meer aan de hand met dit project. De vorm is strak en repetitief. De gevels in simpele rode machinesteen zijn geritmeerd door nadrukkelijke, steeds eendere metselwerkposten. Daartussen zijn de vlakken grotendeels opgevuld met claustrablokken in wit beton, die steunen op nadrukkelijke lintelen in hetzelfde materiaal. Die grote vlakken van claustra's geven het binnenplein een grote homogeniteit waar een haast oosterse sfeer uit spreekt. Tegelijk zijn die claustra's – zo versmaad in de 'betere architectuur' – een erg efficiënte beschutting van de privacy van de dakterrassen.
Aan de straatzijde ontbreken die claustra's, maar speelt de gevel wel weer met zware lintelen en helrode steen, georganiseerd in een expressief ritme. Die gevel is net niet banaal. Ze valt nauwelijks op in de bonte stoet van oude, met materialen van alle slag gerenoveerde huizen in de buurt. Maar ze staat er wel, met een zuivere articulatie van de opbouw, met zelfzekere, precieze gebaren die geen woord te veel zeggen. Dat is wat de jury omschrijft als "sensitivity for the context and the local community". Een belangwekkend experiment in verdichting en architecturale mimesis is dit project zeker.

niveau 0

© LIESBET GOETSCHALCKX

© LIESBET GOETSCHALCKX